१. ज्ञानप्राप्तीच्या सहाय्यासाठी — महापुरुषांनी
२. ज्ञानप्राप्ती मुक्तीच्या कारणी समतया — [illegible]
३. पुढील साधकांना मार्गदर्शन — [illegible]

॥ तथास्तु ॥

नित्य प्रार्थना गणनाथपदी मुक्तिलाभ हो दासाते। सुहृदु—
महापुरुष हो बोला बोला तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते॥ध्रु.॥

अर्थ– मज दीनाला, दासाला मुक्तिचा लाभ व्हावा अशी आर्जवाने मी सतत प्रार्थना गणराजाच्या चरणी करत आहे. हे महापुरुषांनो, आपण माझी ही प्रार्थना फलद्रूप व्हावी म्हणून तथास्तु असा त्रिवार उच्चार करीत मला आशीर्वाद द्या.

ज्ञानरूपी उपासनेत यांचेकडून मार्गदर्शन करावे

* महापुरुष कोण? — ज्ञानप्राप्त मुक्त व्यक्ति, शांतचित्त, निरपेक्ष, विकाररहित शांत-दांत, ब्रह्मनिष्ठ महात्मे साधकांना [illegible] मार्गदर्शन। [illegible]
१. ज्ञानमुक्ती २. विदेहमुक्ती ३. जीवन्मुक्ति [illegible]

अनाद्यविद्या मोहित चित्ता भ्रान्त्या दुःखे बंधाची।
नाश अविद्ये करूनि विद्या स्वानुभूति हो मोक्षाची।
प्रभो प्रार्थना कर्मभक्तिने शुद्ध होऊ द्या चित्ताते। चित्तशुद्धि
महापुरुष हो बोला बोला तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते॥१॥

अर्थ- अनादि अशा अविद्येच्या योगाने माझे चित्त मोहित झाले आहे, त्यामुळे त्याला भ्रम उत्पन्न होऊन बंध प्राप्त झाला आणि या बंधामुळे दुःख प्राप्त झाले. विद्येच्या सहाय्याने या अविद्येचा नाश करून मला मुक्तीची अनुभूति यावी यासाठी हे प्रभो, माझे चित्त कर्मांच्या आणि भक्तिच्या सहाय्याने शुद्ध होऊ दे.

[illegible]

मूळ अधिष्ठान [illegible] त्यावर [illegible] होतो

© www.madhaveeraghuveer.com

आकाशात् पतितं तोयं
(कोई देवो नारायण ।)

षोडशकलापुरुष

(२) श्रद्धा निष्ठा प्रभु तव कृपया वृद्धिंगत हो चित्तात।
बुद्धियोगकर उपासना हो चित्तेही राहो प्रभु शांत।
ब्रह्मलोकवरी भोग सुखाच्या वैराग्या द्या प्रभु माते।
महापुरुष हो बोला बोला! तथास्तु, तथास्तु तथास्तु ते ॥२॥

अर्थ – हे परमेश्वरा, तुझ्या कृपेने माझ्या चित्तात श्रद्धा, निष्ठा वाढू देत. तसेच माझी उपासना ही बुद्धियोगकर होऊ देत. तसेच हे प्रभो, माझे चित्तही शांत (व्यत्ययरहित) राहू देत. त्याचप्रमाणे (या संसाराची आसक्ति दूर करून) मला ब्रह्मलोकातील सुखोपभोगांहून श्रेष्ठ असणारे वैराग्य आपण मला द्या. हीच प्रार्थना आहे.

शास्त्रप्रचीति, गुरुप्रचीति ⟶ आत्मप्रचीति | श्रुतिप्रामाण्य | आप्तवाक्य गुरुदेश।

★ उपदेक्ष्यन्ति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्त्वदर्शिनः ।

★ श्रद्धावान् लभते ज्ञानं

सद्गुरुसारिखा असता पाठीराखा | इतरांचा पाहू नये...

उपासना – उप + आसन | मंत्रे तीर्थे द्विजे देवे दैवज्ञे भेषजे गुरौ। यादृशी भावना यस्य सिद्धिर्भवति तादृशी

(३) शमादिसहिते ब्रह्मविचारे विषयासक्ति ही जावो।
बुद्धिमांद्य वा कुतर्क किंवा दुराग्रहादि नच बाधो।
नित्यानित्यविवेक करुनि बंधमुमुक्षा हो माते।
महापुरुष हो बोला बोला! तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते ॥३॥

अर्थ – ब्रह्माभ्यासाला प्रतिबंध करणाऱ्या विषयासक्ति, बुद्धिमांद्यता, कुतर्क व दुराग्रह या सर्वांचा नाश शमादि साधनाने होवो आणि नित्यानित्यविवेकाच्या साहाय्याने संसारबंधनाचे ज्ञान होऊन मोक्षेच्छा दृढ होवो अशी प्रार्थना मी महापुरुषांकडे करत आहे.

साधनचतुष्टय – १. नित्यानित्यवस्तुविवेक ② वैराग्य ③ शमदमादि ④ मुमुक्षुत्व. | ब्रह्म नित्य | इतर सर्व अनित्य | कारण ⟶ कार्य
नित्य   अनित्य.

संसारबंधनातून मुक्ति मिळावी ही तीव्र इच्छा – मुमुक्षुत्व

संसारदुःखे दुखवला | त्रिविध तापे पोळला |
तोचि अधिकारी जाला | परमार्थ विषयी।

© www.madhaveeraghuveer.com

४ कषाय तैसे लयविक्षेपही रसास्वाद वा ना बाधो।
विघ्नरहित हे चित्त सुखाने तवपद शांति आस्वादो।
प्रसन्न होउनि भाष्यकार गुरु ज्ञानदृष्टीचे हो दाते।
महापुरुष हो बोला बोला। तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते ॥४॥

अर्थ - ब्रह्माभ्यास करत असताना कषाय, लय, विक्षेप आणि रसास्वाद अशी चार प्रकारची विघ्ने बाधा आणतात. तो अडथळा दूर होऊन माझे चित्त तुझ्या चरणी निर्विघ्नपणे शांत राहो आणि त्यासाठी भाष्यकारादि श्रेष्ठ गुरूंनी माझ्यावर प्रसन्न होऊन मला ज्ञानोपदेश द्यावा हीच त्यांच्या चरणी विनंति आहे.

ध्यानातील चार विघ्ने

लय – झोप, येणे	मनाला बोधावर आणावे.
विक्षेप – विषयांची पुन्हा पुन्हा आठवण	विषय दोषदर्शन । सत्संगाने
कषाय – सुप्त अवस्था । रागद्वेष नाही (इच्छा नाहीत)	एकरूप चित्ताला लेवून ठेवू नये
रसास्वाद – (एखाद्या वस्तूमध्ये मन स्थिर झाल्याने होणारा आनंद	आनंदात मग्न झाल्याने आत्म्याचे विस्मरण होऊ देऊ नये.

५ षड्लिंगांनी वेदांताचे अद्वैतामधे तात्पर्य।
निश्चय होउनि श्रुत्यनुसारी युक्तियुक्त ते अवधार्य।
देह प्रत्ययाविरहित रंगावी ब्रह्मानंदी रंगाते।
महापुरुष हो बोला, बोला। तथास्तु, तथास्तु तथास्तु ते ॥५॥

अर्थ - जीव - ब्रह्म ऐक्यरूप हेच वेदांताचे सार आहे आणि षड्लिंगांनी त्याचा निश्चय होतो. हा वेदवाक्ये व अनुमान (युक्ति व तर्क) यांच्या सहाय्याने सिद्ध झालेले असल्याने मला बुद्धिमध्ये धारण करण्यासाठी योग्य आहे. त्यामुळे माझी देहाची जाणीव क्षीण/नाश होऊन मला ब्रह्मानंद रंगामध्ये मला रंगून जाऊ दे.

वेदांत - वेदाचा सारभाग । अद्वैत - भेद नसलेले किंवा।
पूर्णमदः पूर्णमिदं - - - -
ब्रह्म हे जगाचे कारण व विश्व हे कार्य आहे.
लोकांना अर्थ समजतो - २२६ लक्षणेच्या उदाहरणा बोध करून देते ते लिंग

© www.madhaveeraghuveer.com

सद्गुरुकृपा । नेति किंति । जेणे बुद्धि प्रकाशली ।
तोनकाराद्दे उघडली । (एकादश ॥ ८. २. ९५ [illegible])

classmate
Date
Page

६ एकमेव जो निर्गुण साक्षी परब्रह्म जो परमात्मा ।
जेथ अविद्या स्पर्श नसे तो श्रुतिसिद्धतो ममआत्मा ।
स्वानुभूति हो सिद्धांताची त्याविण दृढता ना येते ।
महापुरुष हो बोला, बोला ! तथास्तु, तथास्तु, तथास्तु ते ॥ ६॥

अर्थ - एकमेव, अद्वितीय, गुणातीत, सुखरूप, साक्षी असा परमात्मा हाच परब्रह्मस्वरूप आहे. तो श्रुतिसिद्ध आहे. आणि ज्याच्या ठिकाणी लेशभरदेखील अविद्या नाही असा माझा कूटस्थ आत्मा हे दोन्ही एकच आहेत. त्यांच्यात अभेद आहे, ऐक्य आहे आणि हे श्रुतिंनी सिद्ध केले आहे. अशा या अद्वैतरूपी आत्मज्ञानाचा अनुभव मला यावा, त्याखेरीज त्याचे दृढीकरण होणार नाही.

शब्दसांदिल्यापेक्षा अनुभव श्रेष्ठ ।
सत् - भू. वर्त. भविष्य - तिन्ही काळी असणारे [illegible], कशापासून [illegible] ज्याचे
चित् - दुसऱ्या साधनाची अपेक्षा न ठेवता स्वयं प्रकाशमान तत्त्व,
आनंद - नित्य, निरतिशय सुख म्हणजे आनंद [illegible]
देशकालवस्तुपरिच्छिन्न नाही । भेद नाही

७ ऐशापरि रे श्रवणी मननी निदिध्यासनी चित्त जडो ।
साक्षात्कारे ब्रह्मात्मैक्ये जीवन्मुक्ति सौख्य घडो ।
कृतार्थ होऊनि कृतज्ञतेस्तव पराभक्ति हो दासाते ।
महापुरुष हो बोला, बोला ! तथास्तु, तथास्तु, तथास्तु ते ॥ ७॥

अर्थ - याप्रमाणे मला श्रवण मननाचा, निदिध्यासनाचा ध्यास जडावा (ज्ञानाच्या दृढतेसाठी) त्यातून आत्मज्ञानाचा साक्षात्कार मला घडावा. आणि या आत्मज्ञानाच्या सहाय्याने मला जीवन्मुक्ती हा चौथा पुरुषार्थ रूपी मोक्ष प्राप्त करून मी कृतार्थ व्हावे, आणि ज्या उपास्य देवतेच्या आशीर्वादाने मला हे सर्व प्राप्त झाले त्याबद्दल त्यांची पराभक्ती लाभावी.

क्रम मुक्ति - मृत्युनंतर [illegible] मुक्ति
जीवन्मुक्ति / सद्योमुक्ति - [illegible]
विदेह मुक्ति - प्रारब्ध भोगून [illegible] विदेह मुक्ति [illegible].

©www.madhaveeraghuveer

परमात्मा प्रभु अंतर्यामी नित्य प्रकाशो हृदयात ।
दृश्याआधी द्रष्टा साक्षी दृष्टी पाहो जगतात ।
चिनी जगती परमात्म्याविण अन्य न दर्शन दृष्टीते ।
महापुरुष हो बोला बोला तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते ॥८॥

अर्थ - माझ्या हृदयात हृदयस्थ परमात्मा, कूटस्थ प्रत्यगात्मा असा प्रभु सतत प्रकाशित राहो. मला सतत त्याचे स्मरण राहो. त्याचा अनुभव येत राहो. माझे आत्मभान कधीहि लुप्त न होवो, त्याचप्रमाणे या जगात मी द्रष्टा/साक्षीरूपाने पहावे व चिंतात आणि सर्व जगतात परमात्म्याशिवाय अन्य काहीहि दिसू नये.

सर्वभूतेषु [illegible]
सर्वत्र समभाव ।
अंतः शून्यो बहिः शून्यः शून्यकुंभ इवांबरे ।
अंतः पूर्णो बहिः पूर्णः पूर्णकुंभ इवार्णवे ॥

श्रुतिमातेचे परमनिर्णयी साधित जे का सिद्धांत
अत्युत्तम जी मुक्तलक्षणे मुरोत रोमारोमात ।
संचितकर्मे नाशुनि नाहो क्रियमाणाच्या स्पर्शाते ।
महापुरुष हो बोला, बोला ! तथास्तु तथास्तु तथास्तु ते ॥९॥

अर्थ - वेद उपनिषदातील श्रुति वचने, गीतेतील स्मृतिवचने यामध्ये जे श्रेष्ठ सिद्धांत सांगितले आहेत त्यांचे श्रवण करीत अभ्यास करत असताना मुक्त पुरुषांची जी उत्तमोत्तम लक्षणे आहेत ती माझ्या शरीरातील कणाकणामध्ये भरुन राहोत. तसेच संचित कर्मांचा नाश होऊन माझ्या क्रियमाण कर्मांना पापपुण्यांचा स्पर्शही न लागो अशी प्रार्थना मी करीत आहे.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

© www.madhaveeraghuveer.com

१० शुद्ध भोग जे प्रारब्धाचे आनंदाने भोगावे।
शरीर वर्तो शास्त्राधारे अंती तव अज पद पावे।
यति नारायण प्रार्थित प्रभुवर प्रसन्न वदले तथास्तु ते।
महापुरुष हो बोला बोला! तथास्तु, तथास्तु, तथास्तु ते ॥१०॥

अर्थ- प्रारब्धाचे भोग भोगत असताना रागद्वेषरहित, कर्तृत्व आणि भोक्तृत्व भावविरहित असे आनंदाने भोगावे. माझ्या हातून सशास्त्र असेच वर्तन घडावे. वर्णाश्रमानुकूल विधिवत असे आचरण व्हावे. मृत्युनंतर मी तुझ्या अज पदाला प्राप्त व्हावे.

[illegible]

मृत्युनंतर पुन्हा जन्म नको.

[illegible]

आयुष्यातील सुखदुःखांची [illegible]

[illegible]

[illegible]

प्रसन्न गणनायका तुज असो हुनी प्रार्थना
तथास्तु म्हणुनी मुदे करिती लोक जे गर्जना।
तयास सकला सुखी करुनि देई सद्वासना।
स्वधर्ममति भक्ति दे सुजनसंगति या जना॥

[illegible]

अर्थ- माझ्यावर प्रसन्न झालेल्या गणनायका, तुला आणखी एक प्रार्थना आहे. जे जन तथास्तु म्हणून आनंदाने गर्जना करतील त्या सगळ्या लोकांना तू सुखी करून त्यांना सद्वासना, स्वधर्ममति भक्ति आणि सुजनसंगति दे.

सांसारिक अडचणींचा परिहार [illegible] माणूस सुखी होतो

[illegible]

[illegible]

© www.madhaveeraghuveer.com